

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2021-05-18
Besvaras senast
2021-05-26 kl. 12.00

Till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2020/21:2886 Återbegravning av samiska kvarlevor

Under 1800-talet och tidigt 1900-tal insamlades ett stort antal skelettdelar, framför allt kranier, från gravplatser och kyrkogårdar som ansågs inrymma samiska gravar, i Sverige liksom i övriga delar av Sápmi. Dessa utgrävningar skedde utan hänsyn till den lokala befolkningen, och i flera fall trots aktivt motstånd från den samiska lokalbefolkningen.

I dag finns samlingar med samiska mänskliga kvarlevor vid ett antal museer och institutioner i Sverige. Det finns ännu inte någon heltäckande och detaljerad sammanställning av innehållet i dessa samlingar.

Ett fåtal fall av återbegravning har under de senaste årtiondena ägt rum i Sápmi. Det första fallet med en känd återbegravning av samiska mänskliga kvarlevor i Sverige gällde den så kallade Soejvengeelles ("Skuggmannens") grav i Tärna socken i Västerbottens län.

Sverige har folkrättsliga förpliktelser gentemot det samiska folket genom den av Sverige, i FN:s generalförsamling antagna urfolksdeklarationen (artikel 12:1-2):

- Indigenous peoples have the right... to the use and control of their ceremonial objects; and the right to the repatriation of their human remains, och
- States shall seek to enable the access and/or repatriation of ceremonial objects and human remains in their possession through fair, transparent and effective mechanisms developed in conjunction with indigenous peoples concerned.

År 1915 grävdes två hela skelett och 21 kranier upp ur sina gravar vid Ruonala ödekyrkogård som ligger norr om Karesuando, nära gränsen mot Finland. I dag ligger de tolv återstående så kallade Ruonala-kranierna i en låda i källaren hos fjäll- och samemuseum Ájtte i Jokkmokk. Här har de förvarats de senaste åren på order av Statens historiska museer.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga kultur- och demokratiminister Amanda Lind:

Anser ministern att samiska mänskliga kvarlevor ska behållas på statliga museer, eller är ministern beredd att vidta åtgärder för att dessa kvarlevor ska återbegravas?

.....

Mattias Karlsson i Luleå (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders